

BIJLAGE

Milieuverklaring betreffende de definitieve aanneming van de gedeeltelijke herziening van het gewestplan Marche - La Roche met het oog op de opneming van ontginningsgebieden en van landbouwgebieden, bosgebieden en groengebieden op het grondgebied van de gemeente Durbuy (Heyd, Bomal, Grandhan en Tohogne)

Deze milieuverklaring wordt vereist krachtens artikel 44, lid 2, van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw en Patrimonium (hierna het « Wetboek »).

Ze wordt gevoegd bij het besluit van de Waalse Regering tot definitieve aanneming van de gedeeltelijke herziening van het gewestplan Marche - La Roche met het oog op de opneming van een ontginningsgebied en van landbouwgebieden, bosgebieden en groengebieden op het grondgebied van de gemeente Durbuy (Heyd, Bomal, Grandhan en Tohogne). Ze wordt samen met dat besluit bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

Deze milieubeleidsverklaring is een samenvatting van de manier waarop de milieuoverwegingen werden opgenomen in de herziening van het gewestplan en waarop het milieueffectonderzoek, de adviezen, bezwaren en opmerkingen in overweging werden genomen. Ze is ook een samenvatting van de redenen voor de keuzes van de herziening van het gewestplan, rekening houdende met de andere in het vooruitzicht gestelde redelijke oplossingen.

Betreffende een samenvattend document, verwijst deze milieuverklaring voor de details en het overige naar de tekst van het besluit van de Waalse Regering tot aanneming van bedoelde herziening van het gewestplan.

Voor meer leesbaarheid werd deze milieuverklaring opgedeeld in drie hoofdstukken : het eerste hoofdstuk gaat over de inhoud van de herziening van het gewestplan, het tweede gaat in op de herzieningsprocedure ervan en het derde, op de milieuoverwegingen.

1. Doel van de herziening van het gewestplan

De herziening van het gewestplan onderging de procedure waarvan sprake in de artikelen 42 en vv het Wetboek. Ze beoogt samenvattend de voortzetting van de bestaande uitbating van de kalksteenafzetting te Heyd (Durbuy).

De vraag naar dit product zou in de komende jaren stabiel moeten blijven terwijl de voorraden van het huidige ontginningsgebied uitgeput zijn. De activiteit van de zandgroeve zorgt voor 13 directe banen. De zandafzetting wordt opgenomen in de inventaris van de hulpbronnen van de ondergrond opgemaakt door het litho- en stratigrafisch onderzoekslaboratorium van het Departement Geologie van de Luikse universiteit (Professor E. Poty).

Die herziening van het gewestplan sluit bovendien rechtstreeks aan op de beleidsnota van de Waalse Regering op 27 maart 2002 in verband met de wijze van bekrachtiging van de aanvraagdossiers voor de opname van ontginningsgebieden op de gewestplannen, besluit luidens welk de Regering de Minister van Ruimtelijke Ordening ermee belast heeft de aanvraagdossiers voor een uitbreiding van het ontginningsgebied te behandelen volgens deze werkwijze: nagaan of de aanvraag betrekking heeft op een site die bekrachtigd wordt door voornoemde studie van hoogleraar Poty, of de aanvraag inspeelt op een strategisch ontwikkelingsplan van het bedrijf inzake economie, werkgelegenheid, duurzame mobiliteit en of ze aan minstens één van volgende prioriteiten voldoet:

- de huidige ontginning mag niet meer dan zes jaar duren in de vergunde perken, in functie van het huidige ontginningsritme behoudens buitengewone omstandigheden;

- de vraag draagt bij tot de instandhouding van een productiepotentieel voor een stof die als productiemiddel dient in een belangrijke economische sector in Wallonië.

De gedeeltelijke herziening van het gewestplan Marche – la Roche (bladen 49/5, 55/1 en 55/2) betreffende de opneming van:

- van ontginningsgebieden als noordelijke, noordoostelijke en zuidelijke uitbreiding van het ontginningsgebied van de steengroeve van Préalles;
- een ontginningsgebied ter uitbreiding zuid van het ontginningsgebied steengroeve van Préalles waarvan het zuidelijk deel gepaard gaat met een bijkomend voorschrift *S63 waarbij dit gebied bestemd wordt voor de aanleg van een afzonderingsomtrek;
- een ontginningsgebied in het noordwesten van het ontginningsgebied van de steengroeve van Préalles, gescheiden van laatstgenoemd ontginningsgebied;
- een ontginningsgebied voor de vestiging van een verbindingsbaan tussen het toekomstig noordelijk bedrijfsgebied en bovenvermelde noordwestelijke uitbreiding;
- een ontginningsgebied voorzien van bijkomend voorschrift *S60 wordt bestemd voor de vestiging van bezinkingsbekkens en van bijkomende werken die nodig zijn voor deze installaties. Dat gebied dekt het bezinkingsbekken, heden opgenomen als landbouwgebied bezuiden de steengroeve van Préalles;

en als planologische compensatie van:

- een landbouwgebied en een bosgebied op het westelijk gedeelte van het ontginningsgebied van de Steengroeven van Préalles dat heden opgenomen is in het gewestplan van Heyd;
- een bosgebied in het ontginningsgebied van de oude steengroeve van Haute Kimone in Tohogne;
- een groengebied, een bosgebied en twee landbouwgebieden in het gehucht "Briqueterie de Rome" in Grandhan;
- een bosgebied in het gehucht "Mont des Pins" te Bomal.

2. Chronologie van de herziening van het gewestplan

De herziening van het gewestplan Marche – La Roche heeft het voorwerp uitgemaakt van de procedure bepaald in de artikelen 42 tot 44 van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw en Patrimonium en Energie, die chronologisch als volgt geordend is:

Op 5 december 2008 besluit de Waalse Regering tot herziening van het gewestplan Marche-La Roche (bladen 49/5, 55/1 en 55/2) en tot aanneming van het voorontwerp van herziening met het oog op de opneming van een ontginningsgebied als uitbreiding van de steengroeve van Préalles op het grondgebied van de gemeente Durbuy (Heyd) en, bij wijze van planologische compensaties, op de bestemming als landbouwgebied en bosgebied van gronden opgenomen als ontginningsgebied op het grondgebied van de gemeente Durbuy (Heyd en Tohogne).

Bij besluit van 30 februari 2009 heeft de Waalse Regering beslist een effectenonderzoek over het voorontwerp van herziening te laten uitvoeren en heeft ze de inhoud van het effectenonderzoek voor een gewestplan aangenomen.

Het effectenonderzoek van het gewestplan voorgeschreven bij artikel 4, lid 2, van het Wetboek werd opgedragen aan het erkende bureau "ARCEA SPRL" overeenkomstig een overheidsopdracht die gegund is via een onderhandelingsprocedure.

Op 8 mei 2014 heeft de Waalse Regering op basis van genoemd onderzoek het besluit aangenomen tot voorlopige aanneming van de gedeeltelijke herziening van het gewestplan Marche - La Roche met het oog op de opneming van een ontginningsgebied en van

landbouwgebieden, bosgebieden en groengebieden op het grondgebied van de gemeente Durbuy (Heyd, Bomal, Grandhan en Tohogne).

Daarop volgt de raadplegingsprocedure bepaald in de artikelen 42 en volgende van het Wetboek.

Er wordt een openbaar onderzoek, uitgevoerd tussen 8 oktober 2014 en 21 november 2014 op het grondgebied van de gemeente Durbuy.

De informatievergadering bedoeld gedurende het onderzoek bij artikel 4, eerste lid, 8° van het « CWATUPE », heeft op 14 oktober 2014 plaatsgevonden.

De overlegvergadering bedoeld na het openbaar onderzoek, overeenkomstig artikel 43 van het Wetboek, heeft plaatsgevonden op 26 november 2014 te Heyd (Durbuy).

Op 22 december 2014 brengt de gemeenteraad van Durbuy een gunstig advies uit over het ontwerp tot gedeeltelijk herziening van het gewestplan met bemerkingen en voorwaarden.

Ten slotte heeft de "Conseil wallon de l'environnement pour le développement durable" (Waalse Raad voor de Duurzame Ontwikkeling) een advies uitgebracht op 10 oktober 2015 en de "Commission régionale d'Aménagement du Territoire" (Gewestelijke Commissie voor Ruimtelijke Ordening) op 26 maart 2015. Deze gunstige adviezen gaan vergezeld van opmerkingen en bezwaren uitgelegd in het besluit.

Het Operationeel Directoraat-generaal Landbouw, Natuurlijke Hulpbronnen en Leefmilieu (DGO3) heeft een advies uitgebracht op 31 maart 2015, het Departement Erfgoed en de cel Aménagement-Environnement DGO4 brachten een ongedateerd advies uit ontvangen op 11 februari 2015 en 7 juni 2016.

De « Convention pour l'exploration spéléologique des massifs calcaires de la Carrière de Préalles (Aisne/Durbuy) », werd gesloten op 7 november 2014 tussen enerzijds sprl Carrières de Préalles en anderzijds de Waalse Commissie voor Onderzoek en Bescherming van de Ondergrondse sites (« CWEPSS »).

De « Convention relative au Patrimoine dans le cadre de l'extension de la zone d'extraction de la carrière de Préalles (Durbuy) », werd ondertekend op 3 december 2015 door de « Carrières de Préalles sprl », de Waalse Overheidsdienst en de stad Durbuy.

Na de uitgedrukte bezwaren en adviezen te hebben onderzocht heeft de Waalse Regering de herziening van het gewestplan op 23 maart 2017 definitief aangenomen.

3. Milieu-overwegingen

Voorafgaand aan de analyse van de leefmilieuoverwegingen moet hier anagestipt worden dat het een gewestplanherziening betreft en geen vergunningsaanvraag voor de uitvoering van het onderliggend ontwerp. Bijgevolg worden de bemerkingen uit het openbaar onderzoek, de verschillende adviezen van de herzieningsprocedure en bepaalde aanbevelingen van de auteur van het onderzoek betreffende de vestiging en de uitbating van het onderliggend industrieel project niet beantwoord, zij worden beantwoord in het kader van de vergunningsaanvraag en de beoordeling van de latere effecten evenals in de eventueel te verstrekken vergunning.

I. Over de gepastheid van de uit te voeren herziening van het gewestplan

De productie van carbonaatsteen vormt om en bij de 80% van de totale productie van rotsgesteente in Wallonië. Verbrijzelde kalkstenen hebben een aandeel van dan weer 60% in die carbonaatsteenproductie.

Met tien steengroeven actief in de uitbating van kalksteenafzettingen is de provincie Luxemburg goed voor nauwelijks 5% van de totaalproductie aan verbrijzelde kalksteen in het Waalse Gewest.

Producten uit de uitbating van een kalksteenafzetting te Préalles (verbrijzeld en zand) wordt gebruikt als input in de bouwsector en de openbare en privé-werken en voldoen aan de kwaliteitsvereisten volgens BENOR en de milieureisten. Daar deze productie weinig toegevoegde waarde kennen, blijft hun vervoerskost hoog, waardoor de afzetmarkten strikt lokaal moeten zijn.

Boven zijn de groeven van Préalles één van de zeldzame lokale en subregionale toevoermogelijkheden inzake levering van kalksteenmateriaal in een straal van 25 km.

In Préalles zijn de voorraden van het ontginningsgebied dat heden in het gewestplan plan wordt opgenomen, zeer gering, met een uitbating beperkt tot een paar jaar.

Tot slot wordt de uitbreiding van het ontginningsgebied in de steengroeve van Préalles gerechtvaardigd daar ze aan erkende sociaal-economische behoeften voldoet.

II. Ligging en afbakening

ontginningsgebieden

In termen van lokalisering zijn de weerhouden gebieden die van het voorontwerp bekrachtigd door de auteur van het effectenonderzoek (zone noord en noordoost) en de varianten die hij voorstelde (zone zuid, noordwesten/binnenweg en zuidelijk bekken) na inoverwegingname van de doelstellingen inzake de productie door de uitbater en de behoeften voor de installaties enerzijds en anderzijds na herevaluatie van de voorraden in het gebied voorgesteld in voorontwerp. Het betreft het « alternatief » voorstel van de auteur van het effectenonderzoek dat afziet van de zuidelijke uitbreiding van het bestaand bezinkingsbekken om landschappelijke redenen en redenen van bescherming van met name de biodiversiteit.

Wegens de bezwaren en de technische verbeteringen door de uitbater aangebracht sinds 2012 (beperkte verliezen in het spoelcircuit van de producten, wegverharding binnenwegen, betere bezinkingsbekkens in steengroeve en wederoppompen van bezonken water in laatstgenoemd bekken) moeten er geen bezinkingsbekkens meer langs de Aisne aangelegd worden, die erin bestonden het hemelwater op te vangen waar deze niet opgevangen konden worden in het bekken gelegen bij de toegang tot de steengroeve om de concentraties aan zwevende deeltjes, in de Aisne geloosd, te beperken.

In de context van de steengroeven wordt het belangrijkste plaatsbepalingscriterium dat opneming van nieuwe ontginningsgebieden rechtvaardigt, gebonden aan de aanwezigheid van een afzetting.

Deze afzetting bestaat uit kwaliteitsvolle kalksteen uit de formaties van Mont d'Haurs en Fromelennes. Zij dwars de Aisne vallei en strekt zich uit over het plateau in het noordwesten van de groeve tussen de gehuchten "Flettin" en "Maoneu", waardoor elke lokalisering van het noordwestelijk gebied in directe uitbreiding van de groeve onmogelijk is.

In termen van afbakening zijn de omtrekken die van voornoemde gebieden. Kleine aanpassingen werden evenwel doorgevoerd op volgende gebieden:

- Noordwesten en in mindere mate noordelijke zone en binnenweg: inoverwegingname van afbakening van de omtrek van de bescherming van het megalietenveld van Weris voor de bescherming en valorisering van de menhir en het megalietenveld (M.B. van 4 februari 2014) ;
- Zuiden: Inoverwegingname van het verzoek van de gemeenteraad van Durbuy, bekrachtigd door de Cel Aménagement-Environnement van DG04 ter beperking van de oppervlakte die opgenomen wordt als ontginningsgebied.

Planologische compensaties

In termen van lokalisering zijn de weerhouden gebieden die van het voorontwerp bekrachtigd door de auteur van het effectenonderzoek (westelijk deel van huidige ontginning en ontginningsgebied Tohogne) en de varianten die hij voorstelde (ontginning Briqueterie de Rome en openbaar dienstverlenings- en gemeenschappelijk uitrustingsgebied Mont des Pins te Bomal).

In termen van afbakening zijn de weerhouden omtrekken die van voornoemde gebieden, uitgezonderd openbaar dienstverlenings- en gemeenschappelijk uitrustingsgebied Mont des Pins. Na het advies van de CRAT van 8 maart 2012 in de tweede fase van het effectenonderzoek wordt enkel het westelijk deel ervan hervormd tot bosgebied.

III. Landschap

Buiten Heyd zou de landschappelijke impact van de groeve op de visuele omgeving tamelijk beperkt moeten blijven. Daar de reliëfwijziging geleidelijk aan met de ontsluiting van de uitbatingsfases gepaard gaat, kunnen de impacten geleidelijk verzacht worden door inrichtingsmaatregelen.

Bepaalde impacten zullen tijdelijk zijn daar de auteur van het onderzoek de noordoostelijke zone en de westelijke zone van huidig ontginningsgebied na de ontginning zal opvullen.

Daartoe moeten de aanbevelingen van de auteur van het onderzoek voor de aanleg van merloenen/afzonderingsstroken rond de putten noordoost, noordwest en zuid en de heraanleg van die zones na uitbating het voorwerp uitmaken van een onderzoek in het stadium van de vergunningsaanvraag en in voorkomend geval van een bevestiging. Die gegevens maken deel uit van het gedetailleerd onderzoek van de impacten op het landschap, aangevraagd door de gemeenteraad van Durbuy.

Wegens de effecten op het landschap van de creatie van bezinkingsbekkens in de beboste glooiing bezuiden het bestaand bezinkingsbekken heeft de Waalse Regering het alternatief voorstel van de auteur van het onderzoek waarbij van die bouwwerken wordt afgezien, in aanmerking genomen. De instandhouding van die bebossing zal het zicht vanuit Heyd op de steengroeve beperken.

De beperking van de zuidelijke zone op aangeven van de gemeenteraad van Durbuy zal dankzij de afbakening van een afzonderingsomtrek hogere schade voor het dorp Heyd voorkomen en het herstel van een een beboste omwalling in de vergunning kunnen voorzien.

De uitvoering van het project heeft geen significante impact op de gegevens uit de ADESA inventaris, die in de buurt van het project gelegen zijn. De toegankelijkheid van die vergezichten wordt behouden.

Het westelijk deel van het ontginningsgebied, heden opgenomen op het gewestplan, is opgenomen in het gebied van landschappelijk belang van het plateau van Wéris, waardoor de herbestemming als landbouwgebied en bosgebied dit stuk landschap bescherming zal kunnen bieden.

IV. Bebouwing

Het westen van het dorp Aisne, waarvan sommige woningen gelegen zijn in de nabijheid van de toegang tot de site, dreigt meer blootgesteld te worden aan de geluidshinder en de stofemissies na de wijziging van de topografie door de ontsluiting van de noordoostelijke zone. De aanbevelingen van de auteur van het onderzoek tot vermindering van de hinder voor de omwonenden onmiddellijk na de eerste fasen van het project (aarden wallen, bufferzones enz) zullen onderzocht moeten worden in het kader van de vergunningsaanvraag en in voorkomend geval bevestigd en aangevuld worden.

Wat het erfgoed betreft, zal de Gallo-Romeinse villa ter hoogte van de noordwestelijke zone niet in situ behouden kunnen blijven.

De andere nabijgelegen goederen (de voormalige hoeve van de 19e eeuw, de grot “Préalles 1” en de menhir “à Djeyi”) zouden impacten kunnen ondervinden van de mijnschoten in de noordoostelijke en noordwestelijke uitbreidingen. De aanbevelingen van de auteur van het effectenonderzoek tot evaluatie en voorkoming van de eventuele impacten zullen onderzocht moeten worden in het stadium van de vergunningsaanvraag en in voorkomend geval bevestigd moeten worden.

De grenzen van het noordwestelijke gebied en in mindere mate van het noordelijke gebied en de binnenweg werden gewijzigd in overleg met het Departement Erfgoed van DGO4 rekening houdend met de perimeter voor de bescherming van het megalietenveld van Weris (MB van 4 februari 2014) met het oog op de bescherming en de valorisering van de menhir “à Djeyi” en van het megalietenveld. Dit bestaat erin de straal rondom de menhir uit te breiden (30 m ipv 20 zoals voorgesteld in het effectenonderzoek voor het gewestplan) om de logica van de opgelijnde megalieten te bewaren. Het was onmogelijk de straal nog verder uit te breiden om dwingende exploitatieredenen.

De aanbeveling van de auteur van het effectenonderzoek voor de opstelling van een overeenkomst werd door de Waalse Regering in haar besluit van 8 mei 2014 (artikel 4) aangenomen, waarbij beslist wordt de definitieve aanneming van de gewestplanherziening te koppelen aan de ondertekening van een overeenkomst tussen de exploitant en de Directie Archeologie van de Waalse Overheidsdienst om de archeologische evaluatie van de nieuwe ontginningsgebieden alsook de bescherming en de valorisatie van de menhir “à Djeyi” en de onmiddellijke omgeving ervan te verzekeren. Deze overeenkomst tussen SPRL Carrières de Préalles, de Waalse Overheidsdienst en de stad Durbuy werd op 3 december 2015 gesloten.

V. Bodem en verlies van landbouwgrond

De auteur van het onderzoek heeft geteld dat er om en bij de 27.5 ha gronden betrokken bij het project ingenomen zijn door landbouw (weide of teelten), wat neerkomt op om en bij de 24 ha nuttig landbouwareaal. 40% van die gronden zijn landbouwgronden met hoog bedrijfspotentieel.

De exploitatie van die zones gebeurt gefaseerd, waardoor de impact op de landbouwbedrijven in de tijd gespreid zal worden. De noordoostelijke zone, het bezinkingsbekken en het westelijk deel van het huidig ontginningsgebied zullen evenwel terug naar de landbouw kunnen keren na afloop van de exploitatie. De gemeenteraad van Durbuy heeft overigens hetzelfde gevraagd voor het bezinkingsbekken.

De Waalse Regering achtte het beter in het stadium van de gewestplanherziening niet in de herbestemming tot landbouwgebied te voorzien voor de ontginningsgebieden na exploitatie om de organisatie van hun volledige herinrichting mogelijk te maken in het kader van de later te verstrekken vergunningen.

VI. Lucht en klimaat

Het project beoogt de verderzetting van een bestaande activiteit waarvoor de auteur weinig stofneerslag vaststelt op de onmiddellijke omgeving, behoudens de zones onmiddellijk bij de toegang tot de groeve gelegen. Er wordt bovendien geen enkele verplaatsing van installaties overwogen. Er wordt geacht dat enkel de ontsluiting van de noordoostelijke en de zuidelijke zone stof zou kunnen veroorzaken in de bewoonde stroken langs de N806, wegens hun ligging in de richting waarin de overheersende zuidwestenwinden waaien.

Er wordt een reeks maatregelen overwogen door de auteur van het onderzoek om de eventuele impacten te voorkomen en te beperken (emissie bij de bron aanpakken, aanplantingen, buffergebieden die bekrachtigd en nader bepaald zullen kunnen worden in de stofverspreidingsstudie). De CWEDD en de gemeenteraad van Durbuy vragen ook dat er een gedetailleerde evaluatie van de impacten uit stofmetingen en van de te nemen maatregelen wordt uitgevoerd in het kader van de latere vergunningsaanvragen.

VII. Trillingen

Bij de mijnschoten zouden vermoedelijk effecten op de bebouwde en onbebouwde omgeving (bouwwerken, menhir “a Djeyi”, nabije karstnetten) kunnen ontstaan. De auteur van het effectenonderzoek geeft wel aan dat het mogelijk zal zijn de jaarproductie op te schroeven los en het huidig aantal maandelijks schoten te behouden, namelijk 2 tot 3 schoten/maand met een lading geschat op 20 tot 30.000 t/schot.

Daarnaast maakt hij aanbevelingen met het oog op, in het kader van de latere vergunningsaanvragen, het verkrijgen van gegevens over het seïsmisch gedrag van de afzetting in de verschillende uitbreidingen en de uitvoering van bijkomende controlemetingen zoals het plaatsen van sensoren bij voornoemde elementen. De CWEDD en de gemeenteraad van Durbuy vragen ook dat er een gedetailleerde evaluatie van de impacten uit trillingen en van de te nemen maatregelen wordt uitgevoerd in het kader van de latere vergunningsaanvragen.

VIII. Geluidshinder

De installaties voor de bewerking van het rotsgesteente worden ter plaatse behouden, zodat er geen bijkomende impacten voor de omwonenden van de steengroeve te voorzien zijn.

Betreffende de uitbreidingen van de groeve zou enkel de ontsluiting van het noordoostelijk gebied leiden tot een wijziging in de voortplanting van de geluidsgolven van de installaties naar de N806 en de woningen die erlangs staan, wat het afschrappen van een deel van de heuvellijn inhoudt. De auteur van het effectenonderzoek stelt bijgevolg de ophoping van een aarden wal voor aan de noordoostelijke-oostelijke rand om de topografie en het oorspronkelijk schermeffect te herstellen.

Bovendien beveelt hij de uitvoering van meerdere akoestische onderzoeken en modelleringen aan om de potentiële impacten te objectiveren, waarin hij bijgetreden wordt door zowel DGO3 in zijn advies over het effectenonderzoek voor het gewestplan als door de gemeenteraad van Durbuy en de CWEDD. Hij oppert eveneens de invoering van bufferzones en het optrekken van merloenen langs de toekomstige ontginningsputten voor een beperking van eventuele hinder.

Deze elementen zullen één voor één onderzocht worden in het kader van de latere vergunningsaanvragen.

IX. Verkeer

Het effectenonderzoek gaat ervan uit dat het steengroevenverkeer redelijk zal zijn “tegenover de wegbreedte en het statuut van de weg in het structurend net van DGO1” daar het maximum 10% van het globale spitsuurverkeer zou vormen op de N806, namelijk 250 voertuigen.

In dat verband nodig zal het, zoals geopperd door de gemeenteraad van Durbuy, nodig zijn dat er in het kader van de bedrijfsvergunningaanvraag bijzonder gelet wordt op de huidige en komende effecten van vervoer en verkeer in en uit de steengroeve, met name ten opzichte van

de woningen gelegen langs de toegang tot de steengroeve en de N806, en van de verzachtende inrichtingen die zullen dienen te gebeuren.

De uitvoering van de noordwestelijke uitbreiding houdt de aanleg van een binnenweg in met het oog op steenafvoer naar de installaties gelegen bij de toegang tot de steengroeve. Het gekozen tracé werd bepaald door de auteur van het onderzoek uit een compromis tussen de impacten op landbouw en natuurlijk milieu met inachtneming van de topografische drukfactoren. Daar deze weg enkel gebruikt zal worden door bedrijfsintern verkeer koos de Waalse Regering ervoor om hem als ontginningsgebied op te nemen en hem als aanhorigheid van een groeve te beschouwen. Er zullen in het kader van de vergunning beveiligingsmaatregelen bepaald moeten worden om de verbindingen met de wegen te beveiligen.

Sommige wegen doorkruisen de toekomstige ontginningsgebieden. De auteur van het onderzoek maakt de aanbeveling om gedeeltelijk deze wegen om te leiden om de verbindingen met reiswegen en aansluitingen te behouden. De procedures voor het deklasseren en het omleiden van de wegen zullen door de uitbater van de steengroeve ingediend moeten worden overeenkomstig het decreet van 6 februari 2014 betreffende de gemeentewegen (gewijzigd bij het decreet van 5 februari 2015). De omleiding van de privé-weg die de wegen 49 en 39 verbindt met doorgang langs de menhir “a Djeyi” zal in overleg moeten gebeuren met het erfgoeddepartement van de Waalse Overheidsdienst, zoals voorzien in artikel 12 van de overeenkomst van 3 december 2015.

X. Fauna, flora en biodiversiteit

In de toekomstige ontginningsgebieden of in de nabijheid ervan is er geen enkele biologisch zeer waardevolle locatie te vinden.

De oostelijke grens van het toekomstig noordwestelijke ontginningsgebied zal aangrenzend zijn aan Natura 2000-locatie BE34007 “Basse vallée de l'Aisne”. De auteur van het effectenonderzoek acht evenwel dat de ontsluiting van dat gebied zonder significante effecten zou moeten gebeuren voor de aanwezige milieus en stelt uit voorzorg voor dat er een minstens 10 m brede buffer wordt aangelegd. DG03 vreest de hydrische effecten op de ter plaatse aanwezige natuurlijke habitats en dringt erop aan om ze ook ver verwijderd te houden van de ontginningsactiviteit.

Er wordt geen enkele significante impact op het natuurlijk milieu verwacht voor wat betreft de ontsluiting van de zuidelijke en noordwestelijke zones (landbouwgebieden zonder veel belang voor de biodiversiteit en een sterk aangetaste bebouwing).

De ontsluiting van de noordoostelijke zone houdt de verdwijning in van enkele stammen van beschermde soorten en van middelmatig belangrijke natuurlijke milieus. Mits een gepaste inrichting, die gaande is, en vervolgens na afloop van de ontsluiting door de verplaatsing en/of het herstel van sommige milieus en soorten zou de eindbalans gunstig kunnen zijn.

Wat betreft de impact van de ontginning in het noordelijk gebied, die zal wat groter zijn daar deze ontginning zal naast het verdwijnen van enkele stammen van beschermde soorten vooral de verdwijning betekenen van om en bij de 2,5 ha kalkhoudend eiken-haagbeukenbos. Dat verlies moet evenwel gerelativeerd worden dat bedoeld milieu sterk vertegenwoordigd is in de regio.

De Waalse Regering kon ten slotte de aanbeveling van de auteur van het onderzoek niet volgen, namelijk dat een eiken-haagbeukenbos hersteld zou worden over het gehele beboste perceel in het westelijk deel van het huidig ontginningsgebied daar de uitbater van de groeve enkel eigenaar is van een klein deel van de betrokken percelen. Zij zag dus af van de opgelegde inrichtingsmaatregel zoals bedoeld in artikel 3 van haar besluit van 8 mei 2014 betreffende een grondbeheersovereenkomst tussen de exploitant van de afzetting en het

Departement Natuur en Bossen van het Operationeel Directoraat-generaal Landbouw, Natuurlijke Hulpbronnen en Leefmilieu van de Waalse Overheidsdienst; bedoelde overeenkomst zal gesloten worden uiterlijk op het verstrekken door de bevoegde overheid in eerste aanleg van de milieuvergunning of de globale vergunning tot toelating van de ontginningsactiviteit of van elke andere in de plaats komende vergunning.

Daarnaast vreest DGO3 bij de uitbating van die noordelijke en noordoostelijke zones een “zijdelings drainagerisico” voor het fraxino-aceretum bos met tongvarens in de kruidlaag na het afbreken van de helling in het noordelijk verlengde van het eiken-haagbeukenbos waarvan hierboven sprake. Zij wenst bijgevolg dat de ontginningsactiviteit ver van dat milieu verwijderd wordt gehouden.

De aanleg van de binnenweg tussen de noordelijke en de noordwestelijke uitbreiding zal sommige elementen in de plaatselijke ecologische vermazing van elkaar isoleren en een impact hebben op enkele weinig mobiele dierenpopulaties. De aanleg van buffers zoals door de auteur voorgesteld zal de aansluitingen tussen die alleenstaande elementen via beboste linten kunnen herstellen.

Zoals aanbevolen door de auteur van het effectenonderzoek, werd de opnemings van een ontginningsgebied voor de aanleg van de nieuwe bezinkingsbekkens in het droge valleitje gelegen bezuiden het bestaande bekken niet in aanmerking genomen, daar dit de verdwijning had betekend voor leefplaatsen van beschermde soorten en van een fraxino-aceretaum ravijnbos (habitat van communautair prioritair belang).

De beslissing om geen ontginningsgebied op te nemen voor de bekkens gelegen langs de Aisne zou geen effecten moeten hebben op het leefmilieu daar er inrichtingen zijn uitgevoerd sinds het einde van het effectenonderzoek voor het gewestplan met het oog op betere kwaliteit van het hemelwater dat naar de Aisne wordt afgevoerd.

Daarnaast vormen de steengroeve van Préalles en uitbreidingen zelfs in bedrijf zijnde een kans voor de creatie van gunstige milieus voor verschillende soorten (rotswanden, tijdelijke plassen, droge kalkgraslanden). Die positieve impacten kunnen verder uitbreiding nemen dankzij de invoering van een inrichtingsprogramma tijdens de werking van de steengroeve en van een geleidelijk plan voor de inrichting van de locatie die gepaard gaat met het voortschrijden van de exploitatie.

Bij de behandeling van de toekomstige vergunningsaanvragen zal in het bijzonder worden gelet op de potentiële impacten op fauna en flora, waterfauna en –flora inbegrepen. De verzoeken en aanbevelingen uitgaande van de geraadpleegde instanties met het oog op de best mogelijke bescherming van de habitats en soorten ter plaatse of in de nabijheid (buffers aanleggen enz) worden insgelijks onderzocht en naar behoefte aangepast of aangevuld op grond van een gedetailleerde analyse van de impacten.

In overeenstemming met DGO3 wordt de gepaste beoordeling van de leefmilieueffecten vereist bij artikel 29 van de wet op het natuurbehoud wanneer een project een Natura 2000-locatie significant dreigt aan te tasten in het kader van de vergunningsaanvraag uitgevoerd.

Het verzoek van de gemeenteraad van Durbuy houdende ondertekening van een overeenkomst of een akkoord tussen de uitbater van de steengroeve en DNF en/of Natagora voor de uitvoering van de bedrijfsvergunning met betrekking tot het beheer van de te beschermen, te herstellen of na uitbating herin te voeren habitats wordt in het kader van de toekomstige vergunningsaanvragen behandeld.

XI. Ondergrond

De Regering heeft het voorstel van de auteur van het onderzoek gevolgd, dat rekening houdt met de aanwezigheid van de breuklijn van de Tour om de westelijke grens van de noordwestelijke zone te bepalen.

De maatregelen die de effecten zouden kunnen beperken van de ontginning in de toekomstige ontginningsgebieden (risico op wijziging/verdwijning van de bestaande karstlandschappen, ondergrondse impacten of verontreiniging) worden genomen in het kader van de toekomstige bedrijfsvergunningen. Hierin zal eveneens een gedetailleerd onderzoek van de ondergrond vervat moeten zijn, toegespitst op de karstverschijnselen, zoals aanbevolen door de gemeenteraad van Durbuy.

Zoals aanbevolen door de auteur van het effectenonderzoek voor het gewestplan en de gemeenteraad van Durbuy, werd de overeenkomst die voorheen werd gesloten tussen de uitbater en de CWEPPS op 3 december 2015 aangepast om toegepast te worden op de gezamenlijke toekomstige ontginningsgebieden.

XII. Hydrogeologie en hydrologie

Mits de inachtneming van de huidige ontginningsvoorwaarden in de toekomstige ontginningsgebieden (oppompen van grondwater naar +161m en uitdieping tot +163m) zou er geen inversie in de afvoer (met wateronttrekking uit de Aisne naar de steengroeve) en ook geen aantasting van de karstleidingen vastgesteld moeten worden.

Het project zal geen significante impact hebben op de waterontnemingen voor leidingwater noch op de watervoorraden voor tot drinkwater verwerkbaar water.

De ontsluiting van de zuidelijke zone houdt onvermijdelijk het verleggen van de beek van de Tour in (beek van derde categorie en bijrivier van de Aisne). Dit zal de debieten kunnen beperken uit de steengroeve vanaf het zinkgat en de afvoer ervan te allen tijde naar de Aisne mogelijk maken.

Door het alternatief van de auteur van het effectenonderzoek voor het gewestplan in aanmerking te nemen, namelijk de niet-opneming van het ontginningsgebied verder dan het bestaande zuidelijk bezinkingsbekken, voorkomt de Waalse Regering dat de waterloop die een gebied van 18 ha bevoeit verder verstoord wordt.

De recente aanleg van inrichtingen in het bestaande ontginningsgebied voorkomt het afvloeien van modder naar de Aisne en maakt de aanleg van bezinkingsbekkens langs de Aisne overbodig. Er blijft dus enkel een watercaptatie en lozingsstelsel voor afvalwater over, maar die zijn reeds vergund.

Zoals geopperd door de auteur van het onderzoek en de verschillende geraadpleegde instanties, zullen de toekomstige vergunningsaanvragen een hydrogeologisch en een hydrologisch diepteonderzoek moeten bevatten (gedrag watertafel, karstsystemen enz). Deze analyse zal het gepaste oppompniveau en de uitdieping van de steengroeve met name vaststellen, evenals dieper ingaan op de voorzorgsmaatregelen om elke bodemaantasting, ondergrondse en waterlaagschade te voorkomen.

XIII. Planologische compensaties

De Waalse Regering heeft de planologische compensaties, gevalideerd en voorgesteld door de auteur van het effectenonderzoek voor het gewestplan, in aanmerking genomen. Hun bestemming als niet-bebouwbaar gebied bevestigt de feitelijke toestand van die gronden en maakt met name de bijdrage tot de instandhouding van biodiversiteit en landschap mogelijk.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Waalse Regering van 23 maart 2017 tot definitieve aanneming van de gedeeltelijke herziening van het gewestplan Marche - La Roche met het oog op de opneming van een ontginningsgebied en van landbouwgebieden, bosgebieden en groengebieden op het grondgebied van de gemeente Durbuy (Heyd, Bomal, Grandhan en Tohogne).

Namen, 23 maart 2017

De Minister-President,

P. MAGNETTE

De Minister van Leefmilieu, Ruimtelijke Ordening, Mobiliteit, Vervoer en Dierenwelzijn,

C. DI ANTONIO

Advies van de “Commission régionale d’aménagement du territoire” (Gewestelijke commissie voor ruimtelijke ordening) betreffende de definitieve aanneming van de gedeeltelijke herziening van het gewestplan Marche - La Roche met het oog op de opneming van ontginningsgebieden en van landbouwgebieden, bosgebieden en groengebieden op het grondgebied van de gemeente Durbuy (Heyd, Bomal, Grandhan en Tohogne)

Korte beschrijving van het project

Het ontwerp van herziening van het gewestplan Marche-La Roche slaat op:

- De opneming van ontginningsgebieden als noordelijke en zuidelijke uitbreiding van het ontginningsgebied van de steengroeve van la Préalles;
- De opneming van ontginningsgebieden in het noordwesten van het ontginningsgebied van de steengroeve van la Préalles, gescheiden van laatstgenoemd ontginningsgebied;
- De opneming van een ontginningsgebied voor de vestiging van een verbindingsbaan tussen het toekomstig noordelijk bedrijfsgebied en bovenvermelde noordwestelijke uitbreiding;
- De opneming van twee ontginningsgebieden bestemd voor de vestiging van bezinkingsbekkens.

De compensaties bestaan uit :

- een landbouwgebied en een bosgebied op het westelijk gedeelte van het ontginningsgebied van de Steengroeven van Préalles dat heden opgenomen is in het gewestplan van Heyd;
- De opneming van een bosgebied in het ontginningsgebied van de oude steengroeve van Haute Kimone in Tohogne;
- De opneming van een groengebied, een bosgebied en twee landbouwgebieden in het gehucht "Briqueterie de Rome" in Grandhan;
- De opneming van een bosgebied in het gehucht "Mont des Pins" te Bomal.

De ontginningsgebieden bestemd voor de vestiging van bezinkingsbekkens zullen voorzien zijn van een bijkomend voorschrift *S.60 luidend als volgt: *"het ontginningsgebied voorzien van bijkomend voorschrift *S.60 wordt bestemd voor de vestiging van bezinkingsbekkens en van bijkomende werken die nodig zijn voor deze installaties"*

Meerdere overeenkomsten zullen ondertekend moeten worden:

- een beheersovereenkomst tussen de uitbater van de steengroeve en het Departement Natuur en Bossen voor het bosgebied op het westelijk gedeelte van het ontginningsgebied van de Steengroeven van Préalles;

- een overeenkomst tussen de uitbater van de steengroeve en de dienst Archeologie van DGO4, vóór de definitieve goedkeuring van de herziening van het gewestplan om de archeologische evaluatie van de nieuwe ontginningsgebieden alsook de bescherming en de valorisatie van de menhir "a Djèyi" en de onmiddellijke omgeving ervan te verzekeren;
- Een overeenkomst tussen de uitbater van de steengroeve en de "CWEPPS" met betrekking tot de speleologische exploitatie van het kalksteenmassief van de Steengroeve van Préalles zal, in voorkomend geval, aangepast moeten worden om toegepast te worden op de nieuwe ontginningsgebieden.

Betrokken gewestplan: Marche-en-Famenne – La Roche

Auteur van het effectenonderzoek : ARCEA

Context van het advies

Datum van ontvangst van het dossier: 23 januari 2015

Wettelijke basis: Artikel 43, §4, van het Waals Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Patrimonium en Energie (CWATUPE)

Draagwijdte van het advies: Ontwerp tot herziening van het gewestplan

ADVIES

1. Over de opneming van ontginningsgebieden

De CRAT is gunstig voor de doelstelling van de herziening van het gewestplan met het oog op de opneming van ontginningsgebieden als uitbreiding van de bestaande steengroeve van la Pr alle in Durbuy.

Ze stelt vast dat het project zal toelaten om de uitbating van de afzetting van kalksteen voort te zetten en zijn voortbestaan voor de komende decennia zal verzekeren.

De "CRAT" vindt dat de ligging en de afbakening van de voorgestelde ontginningsgebieden logisch zijn en volledig passen in de plaatselijke geologische context. Deze nieuwe ontginningsgebieden zullen toelaten om de kalkafzetting zo goed mogelijk te optimaliseren. In dit kader onderstreept ze het belang om het zuidelijk ontginningsgebied tot de leisteent te hebben verlengd om de uitbating van het geheel van de kalkafzetting in dat gebied toe te laten.

De "CRAT" stelt vast dat het project ook past in een doelstelling van vermindering van de milieuhinder van de steengroeve en toelaat om een juist evenwicht te behouden tussen de ontginningsactiviteit en de plaatselijke landbouwactiviteit door de bodem met een grote agronomische kwaliteit te vrijwaren.

De Commissie stelt op prijs dat de voorziene uitbreidingen worden beperkt tot het plateau en dat ze niet overslaan naar de hellingen van de vallei van de Aisne. Deze ligging zorgt voor een betere landschappelijke integratie van de steengroeve.

De "CRAT" steunt ook de wijzigingen aangebracht tijdens de procedure over de afbakening van de noordwestelijke zone omdat ze de mogelijkheid zullen bieden om de menhir "a Dj yi" te vrijwaren en te valoriseren.

Ze vindt ten slotte bij het lezen van de bezwaren uitgebracht in het kader van het openbaar onderzoek, dat een meerderheid van deze bezwaren meer betrekking hebben op de vergunning als op de herziening van het gewestplan.

2. Over de planologische compensaties

De Commissie betreurt het feit dat het project een planologische compensatie voorziet, namelijk de opneming van een oppervlakte van niet-bebouwbaar gebied die groter is dan een oppervlakte van bouwbaar gebied, hetzij twee hectare meer.

Ze acht het immers verkieslijk om het evenredigheidsbeginsel in acht te nemen zoals omschreven in artikel 46, §1, 3°, van het Waals wetboek van ruimtelijke ordening, stedenbouw, erfgoed en energie, met name: « ...de opneming van elk nieuw bebouwingsgebied wordt gecompenseerd door een gelijkwaardige wijziging van een bestaand bebouwingsgebied in een niet-bebouwingsgebied ... ».

In dit bepaald geval zouden de twee overige hectare kunnen worden gebruikt tijdens een volgende herziening van het gewestplan van Marche-La Roche. De "CRAT" stelt voor, bijvoorbeeld, dat voor het ontginningsgebied van de voormalige steengroeve Haute Kimone gelegen te tohogne geen ontstedelijking wordt doorgevoerd in het kader van dit project.

2.1. Over een landbouwgebied en een bosgebied op het westelijk gedeelte van het ontginningsgebied van de Steengroeven van Préalles dat heden opgenomen is in het gewestplan van Heyd;

De CRAT is de opneming van die twee gebieden gunstig gezind.

De CRAT is van mening dat de opneming van een landbouwgebied en een bosgebied op het westelijk gedeelte van het ontginningsgebied zal toelaten om het gewestplan aan de feitelijke toestand aan te passen.

2.2. Over de opneming van een bosgebied in het ontginningsgebied van de oude steengroeve van Haute Kimone in Tohogne

De "CRAT" vindt dat opneming van een bosgebied in het ontginningsgebied coherent is gelet op het volume van exploitatieerbare afzetting van de steengroeve dat als onvoldoende wordt geacht. Gelet op het feit dat de oude steengroeve door de plantengroei wordt overspoeld, zal deze opneming toelaten om ook het gewestplan aan de feitelijke toestand aan te passen.

Om het evenredigheidsbeginsel in acht te nemen zoals omschreven in artikel 46, §1, 3°, van het Waals wetboek van ruimtelijke ordening, stedenbouw, erfgoed en energie (CWATUPE), stelt de "CRAT" voor om dit ontginningsgebied als potentieel van gebied voor ontstedelijking te vrijwaren voor een volgende herziening van het gewestplan Marche-La Roche.

2.3. Over de opneming van een groengebied, een bosgebied en twee landbouwgebieden in het gehucht "Briqueterie de Rome" in Grandhan

De CRAT is de opneming van deze gebieden gunstig gezind.

De "CRAT" vindt dat de opneming van een groengebied ten noorden van het ontginningsgebied relevant is gelet op zijn biologische kwaliteit.

De "CRAT" is bovendien van mening dat de opneming van de landbouwgebieden en het bosgebied op het zuidelijk gedeelte van het ontginningsgebied zal toelaten om het gewestplan aan de feitelijke toestand aan te passen.

2.4. Over de opneming van een bosgebied in het gehucht "Mont des Pins" te Bomal.

De "CRAT" is de opneming van dat bosgebied gunstig gezind.

De “CRAT” is van mening dat de opneming van dit bosgebied zal toelaten om het gewestplan aan de feitelijke toestand aan te passen zonder het gebruik en de eventuele ontwikkeling van het domein “Mont des Pins” te belemmeren.

3. Over de voorgestelde overeenkomsten

De “CRAT” is de volgende overeenkomsten gunstig gezind:

- Een overeenkomst tussen de uitbater van de steengroeve en de dienst Archeologie van DGO4, vóór de definitieve goedkeuring van de herziening van het gewestplan om de archeologische evaluatie van de nieuwe ontginningsgebieden alsook de bescherming en de valorisatie van de menhir "a Djèyi" en de onmiddellijke omgeving ervan te verzekeren;
- Een overeenkomst tussen de uitbater van de steengroeve en de “CWEPPS” met betrekking tot de speleologische exploitatie van het kalksteenmassief van de Steengroeve van Préalles zal, in voorkomend geval, aangepast moeten worden om toegepast te worden op de nieuwe ontginningsgebieden.

Ze vindt echter dat deze twee overeenkomsten eerder vallen onder de vergunning die zal aangevraagd worden voor de uitbating van de steengroeve. Het is inderdaad moeilijk om aan de uitbater van de steengroeve op te leggen om met deze overeenkomsten op het niveau van de herziening van het gewestplan in te stemmen vanaf het ogenblik dat hij niet rechtstreeks aan de basis ligt van deze herziening.

De “CRAT” brengt daarentegen een ongunstig advies uit over het project van beheersovereenkomst tussen de uitbater van de steengroeve en het Departement Natuur en Bossen voor het bosgebied op het westelijk gedeelte van het ontginningsgebied van de Steengroeven van Préalles. Deze overeenkomst zal inderdaad moeilijk toepasbaar zijn vanaf het ogenblik dat de uitbater van de steengroeve slechts eigenaar is van 20 % van het bosgebied betrokken bij deze overeenkomst.

4. Over de kwaliteit van het effectonderzoek

De CRAT acht dat het effectenonderzoek van goede kwaliteit is.

Het maakt het immers mogelijk om het geheel van de impacten van het project op het leefmilieu correct in te schatten.

Voor de CRAT,

Pierre GOVAERTS,

Voorzitter

Overeenkomst voor het grotonderzoek van het kalksteenmassief van de Steengroeve van Préalles (Aisne / Durbuy)

INLEIDING

De “SPRL Carrière de Préalles” exploiteert de kalksteen van de Midden-Devoon (Givetiaans) gelegen op de linkeroever van de Aisne, om voor sommigen gewassen granulaten te produceren, bestemd voor civiele bouwkunde (waaronder de vervaardiging van beton), privé en openbaar.

De geologie van het uitgebate massief is tamelijk ingewikkeld (verschuivingen, plooiingen, meer kleiige en schisthoudende intercalaties) en toont op bepaalde plaatsen karstreliefs (waaronder minstens 3 aparte holtes die in de literatuur worden vermeld). Een deel van deze karstverschijnselen werden “verbruikt” door de vooruitgang van de houwfronten, anderen zijn ontoegankelijk door de opslag van opvullingen en steenslag in de steengroeve. Behalve de holte gelegen aan de stroomafwaartse ingang van de steengroeve (grot van la Préalles – site 55/2-008 in de Waalse karstatlas), konden deze karstholtes niet behoorlijk doorzocht worden door de lopende ontginningsactiviteit en het verbod om een privé terrein te betreden.

Deze overeenkomst heeft als doelstelling om de toegang te organiseren alsook het bezoek en het onderzoek van eventuele galerijen van grotten die zouden ontdekt worden tijdens de uitbating van de steengroeve en/of haar toekomstige uitbreidingen. De coördinatie van het speleologisch onderzoek zal verzekerd worden door de “Commission wallonne d'Etude et de Protection des Sites Souterrains (CWEPPS)” die de speleologen/onderzoekers die deelnemen aan deze onderzoekswerken zal selecteren, en dit in perfecte samenwerking en akkoord met de uitbater.

De resultaten en conclusies van het speleologisch onderzoek die rechtstreeks de uitbater kunnen interesseren, zullen regelmatig aan de steengroeve meegedeeld worden naast het beknopt verslag dat elk bezoek in de steengroeve zal afsluiten.

Artikel 1 – DE PARTIJEN

Deze overeenkomst wordt tussen de ondergetekenden gesloten:

- De heer José TOUSSAINT, vertegenwoordiger van de "Carrières de Préalles SPRL", en
- de “Commission wallonne d'Etude et de Protection des Sites Souterrains” hierna "CWEPPS" genoemd, vertegenwoordigd door Georges THYS (voorzitter van de VZW)

Ze komen het volgende overeen:

Artikel 2 - DOEL VAN DE OVEREENKOMST

Deze overeenkomst bepaalt de toegangsvoorwaarden tot de steengroeve Préalles door een ploeg van speleologen gemachtigd door de “CWEPPS”, om er opmetingen en erkenningsopgravingen uit te voeren. Deze onderzoeken in de plaatselijke karstholtes hebben als doel om de het massief beter te kennen, om de karstassen te bepalen en om de eventuele

overblijfselen (van wetenschappelijk belang) die er mogelijk in aanwezig zijn te nemen, vóór hun mogelijke vernietiging door de steengroeve.

Bij de vooruitgang van de houwfronten, verbindt de uitbater zich ertoe om de "CWEPPS" te waarschuwen in het geval van een kruising van karstholte of de ontdekking van een draineerbuis, een galerij of de ingang van een holte, en dit om het onderzoek ervan mogelijk te maken.

In geen enkel geval zullen de speleologisch onderzoeken de goede werking en de vooruitgang van de werken van de steengroeve mogen belemmeren. Bij de ontdekking van een ondergronds netwerk zal een periode van onderzoek in verband met een stopzetting van de ontginning op de bedoelde zone worden beslist door de steengroeve. Deze periode van stopzetting mag niet langer duren dan 6 kalenderdagen, deze periode begint vanaf de waarschuwing door de uitbater van deze nieuwe ontdekking bij de "CWEPPS".

Na afloop van deze termijn zullen de ontginningswerken van de steengroeve normaal worden hervat, behalve als de uitbater, die over een nieuw front beschikt die in uitbating is en onmiddellijk toegankelijk is en voldoende verwijderd is van het te onderzoeken netwerk, beslist om een bijkomende termijn toe te kennen waarvan hij alleen de duur bepaalt.

Artikel 3 TOEGANGSVOORWAARDEN

De in activiteit zijnde steengroeve vormt een industriële omgeving waar strenge veiligheidsmaatregelen moeten worden opgelegd en opgevolgd om elk ongeval te vermijden. De onderzoeken uitgevoerd door de ploeg van speleologen zullen telkens worden gepland met de uitbater. Ze zullen zich concentreren op niet actieve zones en/of tijdens periodes (het weekend bijvoorbeeld) tijdens dewelke geen enkele ontginningsactiviteit voorzien is in de steengroeve.

De uitbater zal minstens 5 dagen op voorhand, per mail, de aanvragen krijgen voor een verkennend bezoek in de steengroeve. Als hij zijn toestemming geeft, zullen de speleologen telkens hun in- en uitgang van de steengroeven aankondigen (alsook het aantal deelnemers) via een SMS gericht aan de heer José Toussaint (GSM : 0492/277243).

In het geval van een belangrijke ontdekking tijdens mijnschoten, om snel te kunnen handelen, en, voor zover dat de veiligheidsvoorwaarden het toelaten, zal de uitbater zijn toestemming voor het bezoek geven tegelijk met de informatie van deze ontdekking.

Artikel 4 – VEILIGHEID EN VERANTWOORDELIJKHEID

De uitbater zal in geen enkel geval verantwoordelijk kunnen worden gehouden voor elk ongeval dat zich kan voordoen in de steengroeve tijdens de grotonderzoeken. De personen die deel zullen nemen aan deze onderzoeken zijn geoefende speleologen die gedekt zijn door een verzekering voor het uitoefenen van de speleologie.

Artikel 5 – INFORMATIE EN PUBLICATIES

Een verslag op jaarlijkse basis zal aan de uitbater afgegeven worden om de vorderingsstaat van de opmetingen en van de uitgevoerde waarnemingen te vermelden. Dit document met een kaart-, plan- en fotodocumentatie zal de synthetische verslagen van bezoek aanvullen die opgesteld en verstuurd worden naar de verantwoordelijke van de steengroeve na elke dag van onderzoek.

In het geval van publicatie over de onderzoeken en/of de ontdekkingen uitgevoerd in de steengroeve, zal de draft(project) van het artikel ter goedkeuring worden voorgelegd aan de uitbater van de steengroeve vóór zijn publicatie.

Artikel 6 – VOORUITGANG VAN DE EXPLOITATIE

De overeenkomst wordt gesloten voor een bepaalde periode van 3 jaar en hernieuwbaar volgens de bewoordingen van artikel 7; ze zal geleidelijk worden toegepast op een meer en meer uitgebreid terrein, en maximum binnen de perken van het ontginningsgebied dat zal opgenomen worden in het gewestplan door herziening ervan.

Een besluit tot voorlopige herziening werd op 8 april 2014 door de Waalse Regering genomen, dit besluit voorziet een lichte uitbreiding naar het zuidoosten (rechteroever van de beek Tour, stroomopwaarts en stroomafwaarts van zijn “chantoir”), naar het noorden maar vooral naar het noordwesten, op het landbouwplateau van Flettin.

Artikel 7- DUUR EN VERLENGING

De overeenkomst gesloten voor 3 jaar heeft gevolg met ingang op de datum van ondertekening van dit document door de uitbater en de wettelijke vertegenwoordiger van de “CWEPS”.

Ze zal verlengd kunnen worden, voor dezelfde duur op basis van een nieuwe identieke overeenkomst en zal pas in werking treden na goedkeuring en ondertekening van beide partijen.

Opgemaakt in twee exemplaren (Uitbater, CWEPS), te Heyd, op 7 november 2014

Voor de “SPRL Carrières de Préalles”

José TOUSSAINT

Voor de “CWEPS” VZW

Georges THYS

Overeenkomst betreffende het patrimonium in het kader van de uitbreiding van het ontginningsgebied van de steengroeve Préalles (Durbuy)

1. EVALUATIE EN ARCHEOLOGISCHE OPGRAVINGEN

2. OPWAARDERING VAN DE MENHIR "A DJEYI"

Inleiding

Gelet op het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Huisvesting, Patrimonium, inzonderheid op Boek III, Titel IV, met als opschrift "Archeologie" (art. 232 tot 252);

Rekening houdend met Boek I, Titel VI (art. 153 tot 159*bis*, inzonderheid 156) van het Wetboek, betreffende de sancties;

Gelet op het Europees verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed van 16/01/1992 gesloten in het kader van de Raad van Europa in Valletta (Malta)

Tussen, enerzijds:

De "Carrière de Préalles sprl", waarvan de maatschappelijke zetel gelegen is te Aisne, 6941 Durbuy; vertegenwoordigd door de heer Mathieu, Eigenaar-uitbater, en de heer Toussaint, bedrijfsdirecteur, hiernavolgend onder de naam van "Uitbater" genoemd.

En, anderzijds,

De Waalse Overheidsdienst, en meer bepaald de Directie Archeologie, van het Departement Erfgoed, van het Operationele Directoraat-generaal Ruimtelijke Ordening, Huisvesting, Erfgoed en Energie (DGO4), gevestigd nr. 1, Rue des Brigades d'Irlande 5100 Namen, vertegenwoordigd door zijn directrice- generaal of het personeelslid die zij daartoe machtigt, hiernavolgend onder de naam "Directie Archeologie" of "Waalse Overheidsdienst" genoemd. en de Stad van Durbuy, plaatselijke overheid belast met de toeristische valorisering van de megalithische sites aanwezig op haar grondgebied, en voor het overige beheerder van haar netwerk van landelijke wegen, gevestigd 13, Basse Cour à 6940 Barvaux-sur-Ourthe, vertegenwoordigd door Ph. Bontemps, Burgemeester, en H. Mailleux, directeur-generaal, hiernavolgend onder de naam "Ville de Durbuy" genoemd.

Wordt overeengekomen wat volgt:

Artikel 1: Akkoord over de archeologische tussenkomsten

De uitbater machtigt de Directie Archeologie om evaluaties en archeologische opgravingen te ondernemen op de terreinen betrokken bij de uitbreiding van de steengroeve Préalles waarvoor hij eigenaar is of beschikt over een ontginningsrecht en waarvan de kadastrale referenties vermeld staan in artikel 4 van deze overeenkomst.

Artikel 2: Inleidende voorwaarden

Vóór het begin van de opgravingen op elke zone omschreven in artikel 4, zal de uitbater aan de Directie Archeologie alle informatie in zijn bezit verstrekken over de ondergrondse leidingen die het terrein en/of de onroerende goederen (water- gasleiding, leidingen voor elektriciteit, draineerbuizen, enz) doorkruisen, alsook over de eventuele verontreiniging en/of besmetting van de site door potentieel schadelijke stoffen.

De uitbater zal de plannen, foto's en documenten waarover hij zou beschikken, betreffende dit goed, ter beschikking stellen van de Directie Archeologie, alsook eventuele verplichtingen inzake de bescherming van de fauna en flora die zouden opgelegd worden door zijn eenmalige vergunning.

De betrokken terreinen moeten vrij zijn van elke bezettingsverplichting om de archeologische tussenkomst van de Directie Archeologie toe te laten.

Artikel 3: Omschrijving en modaliteiten van de archeologische tussenkomsten

De archeologische tussenkomst van de Directie Archeologie zal per zone in zijn werk gaan overeenkomstig artikel 4 en zal in twee opeenvolgende fases gebeuren die de uitbating van de steengroeve voorafgaan.

De eerste fase van de archeologische tussenkomst is een evaluatie van de terreinen door proefboringen:

ze komt overeen met het afnemen van de oppervlaktelagen tot het niveau dat archeologische overblijfselen kan bevatten. Deze grondwerken zullen gebeuren onder de leiding van een archeoloog van de Directie Archeologie en uitgevoerd door een lepelbagger met vlakke baggeremmer bestuurd door een ervaren chauffeur. Het voertuig en de chauffeur zullen gratis door de uitbater ter beschikking worden gesteld, ten belope van twee werkdagen per hectare. Boven die twee werkdagen zullen de prestaties van de lepelbagger en van de machinist tegen de kostprijs basis CMK van de dag gefactureerd worden.

De uitbater behoudt zich het recht om de ontgonnen aarde af te voeren. Om de archeologische lezing te vergemakkelijken zal geen enkel voertuig op de afgeschraapte grond mogen rijden zonder de toestemming van de archeoloog verantwoordelijk voor de verrichtingen.

Als deze grondwerken negatief blijken te zijn op archeologisch vlak, zal de bestudeerde zone vrij zijn van elke archeologische verplichting en zal de uitbating als steengroeve mogen worden aangevat overeenkomstig de verstrekte vergunning.

De tweede fase van de archeologische tussenkomst betreft de opgraving van overblijfselen. In onderlinge overeenstemming met de uitbater, zal de Directie Archeologie over maximum 6 maanden beschikken (mogelijke verlenging met het akkoord van de uitbater) om deze sporen te bestuderen en te registreren vóór hun vernietiging. In voorkomend geval, zal een specifieke overeenkomst worden opgemaakt om de planning van deze tussenkomst te bepalen. De uitbater behoudt zich de wijze om de ontgonnen aarde af te voeren.

Als de opgravingen beëindigd zullen zijn, zal de bestudeerde zone vrij zijn van elke archeologische verplichting en zal de uitbating als steengroeve mogen worden aangevat overeenkomstig de verstrekte vergunning.

Artikel 4: Zones en planning voor de tussenkomst

De uitbater heeft de uitbreiding van de steengroeve onderverdeeld in 6 zones aangeduid met 1a, 1b, 2, 3, 4 en 5, volgens de cartografie gevoegd bij het ontwerp van gedeeltelijke herziening van het gewestplan Marche-La Roche aangenomen door de Waalse Regering op 8 mei 2014 om de voortzetting van de uitbating van de steengroeve van Préalalle¹ toe te laten. De hiernavermelde percelen behoren tot 7e afdeling van Durbuy, Sectie B (kadastrale staat van juli 2013)

De **Zone 1a** bevat geheel of gedeeltelijk de percelen 391a, 392a, 393a, 396a, 397a, 403a, 403b en 403c; het theoretisch begin van zijn uitbating is voorzien vanaf de toekenning van de vergunning. De archeologische evaluatie is voorzien in de winter 2015-2016.

De **Zone 1b** bevat geheel of gedeeltelijk de percelen 378a, 379, 380, 381a, 382b, 384; het theoretisch begin van zijn uitbating is voorzien twee jaar na de toekenning van de vergunning.

De **Zone 2** bevat geheel of gedeeltelijk de percelen 477, 479b, 482d, 485, 486, 489, 490, 493, 494a, 494b, 563, 564; het theoretisch begin van zijn uitbating is voorzien twee jaar na de toekenning van de vergunning.

De **Zone 3** bevat geheel of gedeeltelijk de percelen 494a, 494b, 531b, 531c, 533b, 536b, 540d, 541, 542, 558a; het theoretisch begin van zijn uitbating is voorzien tien jaar na de toekenning van de vergunning.

De **Zone 4** bevat geheel of gedeeltelijk de percelen 533b, 533c, 536b, 536c, 540d, 540e, 541, 542, 598, 599b, 599c, 601a, 603e, 603f, 603g, 605b, 606b, 606c, 612b, 613b, 614a, 615a, 616b, 616c, 617c, 618, 619a, 622a, 623b, 625, 626b, 626c, 628b, 628c, 638d, 639, 642b, 687b, 689c; het theoretisch begin van zijn uitbating is voorzien tien jaar na de toekenning van de vergunning.

De **Zone 5** bevat geheel of gedeeltelijk de percelen 510a, 511a, 512a, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 522a, 523, 524a, 525a, 527b, 528b, 530b, 617c, 618, 619a, 620a, 622a, 623b, 623c, 689c, 689e, 690a, 690b, 691, 693, 695, 697a, 698a, 698b, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707b, 708a, 709, 723a, 724b, alsook de inneming van de weg nr. 39 dat deze zone van noord-noordwesten naar het zuidwesten doorkruist; het theoretisch begin van zijn uitbating is twintig jaar na de toekenning van de vergunning.

In elke zone zal de eerste fase van de archeologische tussenkomst (evaluatie) minstens 12 maanden vóór het begin van de ontginning gebeuren om een voldoende termijn te garanderen voor eventuele opgravingen.

Om de toepassing van het vorige lid te garanderen, verbindt de uitbater zich ertoe om zo vlug mogelijk elke wijziging van de planning van de ontginning van deze zones aan de Directie Archeologie over te maken.

¹ Cf. plan opgemaakt op 2 maart 2015 en gevoegd bij deze overeenkomst waarbij, ter hoogte van de betrokken gebieden, het kadastrale perceel wordt bepaald alsook de omtrekken van het ontwerp van herziening van het gewestplan aangenomen door de Waalse Regering op 8 mei 2014 en van het megalithische veld van Wéris beschermd als site door het ministerieel besluit van 4 februari 2014.

Ontginningsgebieden omschreven in het gewestplan en die niet deel uitmaken van de huidige ontginningsprojecten

Het huidige ontginningsproject zoals bepaald door de uitbater tijdens de vergadering van 20 januari 2015 voorziet niet om gebieden uit te baten die nochtans bestemd zijn voor deze soort activiteit in het huidig gewestplan en in het ontwerp van herziening van het gewestplan aangenomen op 8 mei 2014 door de Waalse Regering. Deze gebieden zijn gelegen:

- in het bestaande ontginningsgebied, hetzij geheel of gedeeltelijk de percelen: 359a, 404, 405a, 406b, 407a; (cf. overeenkomst tussen de uitbater en DGO3);
- ten oosten van de noordoostelijke zone van de bestaande ontginning, hetzij geheel of gedeeltelijk de percelen: 360a, 360b, 361a, 363a, 373c, 373d, 374a, 375c ;
- ten noordwesten van de noordelijke zone van de bestaande ontginning, hetzij geheel of gedeeltelijk de percelen: 494c, 495, 551, 552.

Als een uitbater of een verkrijger (cf. artikel 6) deze beslissing zou wijzigen en dus de ontginning geheel of gedeeltelijk van deze zones zou programmeren, zullen er archeologische tussenkomsten worden geprogrammeerd volgens de beschrijving en de modaliteiten omschreven in artikel 3. De planning van deze tussenkomsten zal het voorwerp uitmaken van een aanhangsel specifiek voor dit protocol.

Artikel 5: Markering, grenzen van de werf, naleving van de eventuele merktekens

De Directie Archeologie zal alle technische en wettelijke maatregelen nemen om de markering van de archeologische werken tijdens de opgravingen te verzekeren, alsook hun bescherming, hun veiligheid en de eventuele afschermingsvoorzieningen van de proefboringen.

Met uitzondering van de vertegenwoordigers van de uitbater, zal niemand de archeologische werf mogen betreden zonder uitdrukkelijke toestemming van de Directie Archeologie. Elke persoon buiten de Directie Archeologie zal de archeologische overblijfselen die men aan het opgraven is, in acht moeten nemen, ze zullen hun aankomst moeten aankondigen en alle veiligheidsvoorschriften die hen door de vertegenwoordigers van de Directie Archeologie worden gegeven, naleven.

De uitbater verbindt zich ertoe om de verschillende merktekens en omheiningen van de werf van opgravingen in acht te nemen tijdens de hele duur van de archeologische tussenkomsten. De toegang tot de werf van opgravingen zal gebeuren via het interne net van de steengroeve of via de wegen die buiten de inneming van de uitbating liggen.

Artikel 6: Voortbestaan van de archeologische voorschriften

Vóór elke overdracht van de eigendom van de steengroeve of ontginningsrecht dat erover zou bestaan, verbindt de uitbater zich ertoe dat de verkrijger het geheel van de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit deze overeenkomst te zijnen laste neemt.

Artikel 7: Devolutie van het archeologisch materiaal

Het archeologisch materiaal opgegraven tijdens de evaluaties en de archeologische opgravingen zal het eigendom worden van de Waalse Overheidsdienst, die ze na onderzoek zal neerleggen in zijn opslagplaats die voldoet aan de normen bepaald in het besluit van de Waalse Regering van 17 juni 2004 tot vaststelling van de erkenningsprocedure voor de opslagplaatsen van archeologische goederen (B.S. van 21/09/2004, blz. 68.427).

Artikel 8: Toevallige ontdekking

In het geval van toevallige ontdekking van een archeologische karstcontext (bijvoorbeeld een puddingsteen, mogelijk megalithisch, of een ondergronds netwerk met overblijfselen van de menselijke bezettingen) zal de Directie Archeologie over een termijn van 6 maanden beschikken om de opgraving uit te voeren (mogelijke verlenging met de toestemming van de uitbater).

De uitbater waarschuwt de “Commission wallonne d'Étude et de Protection du Sous-Sol” van deze ontdekking, overeenkomstig de overeenkomst die zij met haar ondertekend heeft op 7 november 2014 vóór de herziening van het gewestplan. Laatstgenoemde stelt de Directie Archeologie ervan in kennis als zij sporen van menselijke bezetting vermoedt in de ontdekte karstelementen.

Artikel 9: Verslagen en publicatie van de resultaten van de onderzoeken

De Directie Archeologie verbindt zich ertoe om aan de uitbater een exemplaar van het verslag en/of publicatie van de resultaten van de opgravingen te verstrekken. Hij verbindt er zich ook toe om zijn samenwerking in elke presentatie van de site aan het publiek te vermelden en met name in geval van tentoonstelling of publicatie.

Artikel 10: Aanhangsel

Het opstellen van een aanhangsel voor deze overeenkomst is mogelijk in het geval van onverwachte gebeurtenissen die voorkomen tijdens de werken op het terrein (waardevolle ontdekkingen, slecht weer of uitzonderlijke incidenten,...) en die de aanneming van nieuwe aanvankelijk niet voorziene maatregelen vereisen en/of de wijziging van de modaliteiten bepaald door deze overeenkomst.

Artikel 11: Regeling van geschillen

Met uitzondering van de gevallen waarin de wet uitdrukkelijk bepaalt welke rechter bevoegd is om kennis te nemen van de vordering, zal elk geschil i.v.m. de toepassing van deze overeenkomst, en dat niet in der minne zou kunnen geregeld worden, onder de hoven en rechtbanken vallen waarvan de Waalse Overheidsdienst afhangt.

Artikel 12: Opwaardering van de menhir " A Djèyi"

Tijdens de besprekingen betreffende de grenzen van de beschermde site “Megalithisch veld van Wéris” (ministerieel besluit van 04/02/2014, B.S. van 10/03/2014), werd er overeengekomen dat de uitbater de inrichting van de menhir “A Djèyi” ten laste zou nemen alsook zijn omgeving gelegen op de kadastrale percelen: 527a, 527c, 528c, 525a, 525b, 528b, 527b, en 530b. De opwaardering bestaat uit een minimale inrichting zonder straatmeubilair. Om het zicht van en naar deze menhir te vrijwaren, vereist deze inrichting een vrije ruimte (waaronder de volledige ontbossing van het gebied) in een straal van 20 m rond de betrokken menhir. Een steenslagverharding of de inzaaiing met gras van het gebied zou overwogen kunnen worden. Daarna zal het onderhoud door de Stad Durbuy verzekerd worden. (het maaien, verwijdering van het stuikgewas, het verzamelen van afvalstoffen...)

Bovendien zal de landbouwweg die momenteel ten noorden van de menhir voorbijkomt, moeten verplaatst worden ten zuiden en op minstens 25 m van de menhir. De nieuwe weg zal dus via de kadastrale percelen van de volgende beschermde site moeten voorbijkomen: 507a, 506a, 504, 513, 516, 517, 519, 522a, 523, 524a, 528d, 527d et 530d (dit laatste perceel laat de weg toe om uit de beschermde site te komen).

De aanvraag van erfgoedcertificaat voorafgaand aan de handelingen en restauratiewerken bedoeld in de vorige leden zal door de uitbater of/en de eigenaar van de betrokken percelen ingediend worden.

Artikel 13: uitbreiding van de klassering van het megalithische veld van Wéris

Zodra de herziening van het gewestplan wordt toegekend, verbindt de uitbater zich ertoe om een aanvraag tot uitbreiding van de klassering van de percelen nrs. 435a, 436a, 439h, 439k, 439l, 439n, 439m, 441 b, 443a, 444b, 453a, 462a, 462b, 462c, 464e, 469a et 474b in te dienen.

Opgemaakt in 3 exemplaren te....., op.....

Voor de “Carrières de Préalles sprl”,

M. MATHIEU,
Eigenaar

M. TOUSSAINT,
Bedrijfsdirecteur

Voor de Waalse Overheidsdienst

Mevr. Ir A. FOURMEAUX,
Directrice-generaal

Voor de Stad DURBUY,
Vanwege het College,

De Directeur-generaal,
Henri MAILLEUX

De Burgemeester,
Philippe BONTEMPS